

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ»

Οι πράσινοι θησαυροί του Κάβο Γκρέκο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Προδημοτικής και της Α΄-Στ΄ τάξης της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (09:00-13:30 ή 09:00-16:30).

Ανάλογα με την τάξη που συμμετέχει στο πρόγραμμα εφαρμόζονται διαβαθμισμένες δραστηριότητες. Ενδεικτικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στο στάδιο εφαρμογής του προγράμματος.

Σημείωση: Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας και τις συνθήκες που επικρατούν στα προτεινόμενα πεδία μελέτης.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- Κατανοήσουν περιβαλλοντικές έννοιες που σχετίζονται με τη χλωρίδα (π.χ. ενδημικός είδος, απειλούμενο είδος).
- Γνωρίσουν το χαμηλό δάσος αοράτου στο Κάβο Γκρέκο και να το συγκρίνουν με άλλους τύπους δασών της Κύπρου.
- Μελετήσουν βιοματικά τα φυτά μέσα στο φυσικό τους περιβάλλον και να αντιληφθούν τον πλούτο και την ποικιλότητά τους.
- Διακρίνουν διάφορες ομάδες φυτών με βάση τη μορφή ανάπτυξής τους, τα εξωτερικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητές τους.
- Αναγνωρίσουν χαρακτηριστικά είδη φυτών του Κάβο Γκρέκο.
- Γνωρίσουν ενδημικά και απειλούμενα είδη φυτών της Κύπρου και να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη προστασίας τους.
- Μελετήσουν τους κινδύνους που απειλούν τη χλωρίδα της Κύπρου και τις επιπτώσεις που έχει η μείωση της βιοποικιλότητας λόγω των ανθρώπινων παρεμβάσεων.
- Ενημερωθούν για το δίκτυο «Φύση 2000» στην Κύπρο και για διάφορα μέτρα προστασίας και διατήρησης της χλωρίδας της Κύπρου.
- Συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για προστασία και διατήρηση των φυτών μέσα από την αειφόρο διαχείριση των διάφορων περιοχών.
- Αποκτήσουν δεξιότητες χρήσης οργάνων παρατήρησης και αναγνώρισης

φυτών (κλείδες αναγνώρισης, φωτογραφικοί οδηγοί αναγνώρισης, στερεοσκόπια, μεγεθυντικοί φακοί κ.λπ.).

- Αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους.
- Αποκτήσουν δεξιότητες επικοινωνίας και κριτικής σκέψης σε ζητήματα σχετικά με την προστασία των φυτών.
- Διαμορφώσουν θετικές στάσεις ως προς την προστασία των φυτών.
- Προτείνουν μέτρα για την προστασία και διατήρηση της χλωρίδας του Κάβο Γκρέκο και της Κύπρου γενικότερα.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

09:00 - 09:30 Άφιξη - καλωσόρισμα και ξενάγηση στο Κέντρο. Συζήτηση για το πρόγραμμα και για τους κανόνες που διέπουν την εφαρμογή του.

09:30 - 10:30 Εισαγωγή στη θεματική ενότητα του προγράμματος μέσα από την προβολή σύντομου βίντεο για τη βιοποικιλότητα του Κάβο Γκρέκο και παρουσίασης/διαφανειών για τη χλωρίδα της Κύπρου. Ξενάγηση και δραστηριότητες στα εκθέματα και στα ενυδρεία του ΚΠΕΕ Κάβο Γκρέκο.

- Οι μαθητές/μαθήτριες μελετούν τα εκθέματα των φυτών και απαντούν σε ερωτήματα σχετικά με τα εξωτερικά τους χαρακτηριστικά, τις χρήσεις και ιδιότητές τους.

10:30 - 12:30 Μελέτη πεδίου σε ένα από τα μονοπάτια «Κόννοι-Άγιοι Ανάργυροι» ή «Αφροδίτη». Ενδεικτικές δραστηριότητες που διεξάγονται στο πεδίο αναφέρονται πιο κάτω:

- Γνωριμία με το χαμηλό δάσος αοράτου και σύγκρισή του με άλλους τύπους δασών της Κύπρου.
- Παρατήρηση της βλάστησης και των φυτών που συναντούμε στο μονοπάτι. Διάκριση των φυτών σε ομάδες με βάση τα μορφολογικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητές τους (π.χ. δέντρα-θάμνοι-ημίθαμνοι-πόες, αειθαλή-φυλλοβόλα, αρωματικά, αναρριχητικά κ.λπ.).
- «Τα ευρήματά μας από το Κάβο Γκρέκο»: Οι μαθητές/μαθήτριες εντοπίζουν διάφορα είδη φυτών και τα τοποθετούν σε κατάλληλο έντυπο ή δοχείο για μελέτη στο στερεοσκόπιο.
- Ταξινόμηση διάφορων φύλλων με κριτήρια το σχήμα, τη διάταξη και τη νεύρωσή τους, χρησιμοποιώντας οδηγό με τη μορφή «τροχού αντιστοίχισης».
- «Γινόμαστε μικροί/μικρές βοτανολόγοι»: Οι μαθητές/μαθήτριες αναλαμβάνουν ως αποστολή να εντοπίσουν συγκεκριμένα φυτά στο πεδίο και να τα αναγνωρίσουν με τη βοήθεια κλείδας αναγνώρισης.
- Αναγνώριση και ταυτοποίηση φυτών του Κάβο Γκρέκο με τη βοήθεια φωτογραφικού οδηγού.
- «Η ταυτότητα ενός φυτού»: Οι μαθητές/μαθήτριες επιλέγουν ένα φυτό, το μελετούν και καταγράφουν τα βασικά του μορφολογικά και οικολογικά του χαρακτηριστικά με τη βοήθεια εικόνων-οδηγών (π.χ. ύψος, σχήμα φύλλων, ταξιανθία, είδος καρπού κ.λπ.).

- Συλλογή δειγμάτων φυτών με φύλλα, άνθη, καρπούς κ.λπ. για μελέτη στο στερεοσκόπιο και κατασκευή μικρού φυτολογίου.
- Μετρήσεις αβιοτικών παραγόντων (π.χ. pH, θερμοκρασία και υγρασία εδάφους) και συσχετισμός με τη φυσική βλάστηση της περιοχής.
- Παρατήρηση και καταγραφή των θετικών και αρνητικών ανθρωπίνων παρεμβάσεων και των επιδράσεών τους στη χλωρίδα της περιοχής.
- Ενημέρωση και παρουσίαση από δασικό/ή λειτουργό για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ένα δάσος, καθώς και για τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία και ορθολογική διαχείριση των δασών και της βιοποικιλότητας.

12:30 - 13:00 Επιστροφή στο Κέντρο. Ενδεικτικές δραστηριότητες επέκτασης και ανατροφοδοτικού χαρακτήρα, με παράλληλη αξιοποίηση των δεδομένων που οι μαθητές/μαθήτριες συγκέντρωσαν κατά τη διεξαγωγή της μελέτης πεδίου, όπως:

- Παρατήρηση δειγμάτων χλωρίδας (φύλλα, καρποί, τρίχωμα, κομμένα κλαδιά, άνθη κ.λπ.) στο στερεοσκόπιο και συζήτηση για τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα.
- Παιχνίδι «Πες μου τα χαρακτηριστικά σου να σου πω ποιο φυτό είσαι».
- Κρυπτόλεξο φυτών του Κάβο Γκρέκο.
- Δημιουργία μικρού φυτολογίου με αποξηραμένα φυτά από το Κάβο Γκρέκο.
- Παιχνίδι γνώσεων στον υπολογιστή για τη χλωρίδα του Κάβο Γκρέκο και της Κύπρου.
- «Φύσις Νόσων Ιατρός»! Οι μαθητές/μαθήτριες φτιάχνουν το δικό τους αφέψημα ή εκχύλισμα ή κατασκευάζουν σαπούνια γλυκερίνης / κηραλοιφή / βάλσαμο για τα χείλη, συνδυάζοντας τις θεραπευτικές ιδιότητες των αιθέριων ελαίων.
- Κατασκευή αφισών ή πινακίδων με συνθήματα για την προστασία και διατήρηση της χλωρίδας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες :

- Έχουν μαζί τους φαγητό και νερό σε μικρή τσάντα,
- Φορούν αθλητικά παπούτσια και είναι κατάλληλα ντυμένοι για εξόρμηση στο πεδίο,
- Έχουν καπελάκι και ό,τι άλλο κρίνουν απαραίτητο να έχουν μαζί τους από τα προσωπικά τους είδη,
- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα,
- Τα φύλλα εργασίας, η γραφική ύλη, και τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή του προγράμματος, παρέχονται από το Κέντρο.